

CUPRINS

PARTEA I	
ELEMENTE PRIVIND FIZICA ȘI FIZIOLOGIA SONORĂ	
	7
Introducere	9
1. Relația dintre arta și știința sunetelor	9
2. Definirea sunetului ca fenomen complex	10
Capitolul I	
BAZELE FIZICE ALE MUZICII. DATE ESENȚIALE DE ORDIN FIZIC ASUPRA VIBRAȚIILOR SONORE	
	11
A. Producerea vibrațiilor	11
B. Propagarea vibrațiilor	14
Capitolul II	
BAZELE FIZIOLOGICE ALE MUZICII. DATE ESENȚIALE DE ORDIN FIZIOLOGIC ASUPRA SUNETULUI	
	19
Capitolul III	
ORGANIZAREA ACUSTICO-MUZICALĂ A MATERIALULUI SONOR. FORMELE DE BAZĂ ALE ACESTEI ORGANIZĂRI	
	27
Capitolul IV	
NOTAȚIA MUZICALĂ	
	36
Capitolul V	
DESPRE MELODIE	
	46
Capitolul VI	
TEORIA INTERVALELOR MUZICALE	
	48
A. Categoriile de intervale după criterii general acustico-muzicale	48
B. Categoriile de intervale după criterii strict muzicale	53

CAPITOLUL VII	
RITMUL MUZICAL	56
A. Ritmica	57
B. Metrica	63
C. Tempoul muzical	70

Capitolul VIII	
TEORIA TONALITĂȚII	72

PARTEA A II-A

SOLFEGII	81
-----------------------	----

INTRODUCERE

1. Relația dintre arta și știința sunetelor

Muzica - arta sunetelor - constituie un mijloc specific de exprimare și impresionare de care omul se servește din timpuri preistorice. „Ea este un grai - cum afirma George Enescu - în care se oglindesc, fără puțință de prefăcătorie, însușirile psihice ale omului și popoarelor”.

Dezvoltând continuu elementele sale de expresie, muzica a ajuns la un înalt grad de manifestare a simțirii și gândirii umane a cărei capacitate de reflectare și oglindire a vieții afective a înrăurit nespuse de mult omenirea contribuind - împreună cu celelalte domenii ale culturii - la cunoașterea și transformarea omului și a lumii înconjurătoare.

Poporul român, iubitor profund și sincer al acestei arte, deține un inestimabil tezaur muzical - sub forma creației populare și culte -, manifestându-se, totdeauna, extrem de sensibil la frumusețile și la forța de impresionare a muzicii.

Mesajul muzical - imaginea specifică - se compune cu ajutorul sunetelor; universul sonor constituie deci domeniul din care muzica își procură materia primă pe care o prelucrează și organizează, după criterii tehnice și estetice proprii, transformând-o în acel expresiv *limbaj al sunetelor*, capabil să comunice idei, gânduri, sentimente, emoții.

Transformările materiei sonore în imagini vii, grăitoare, producătoare de emoții pe care și le asumă muzica în cadrul procesului de creare și interpretare a operei de artă, sunt, evident, transformări de calitate - în muzică, sunetele se investesc cu forță emoțională -, dar ele pornesc, în mod obiectiv, de la elementele pe care *știința despre sunet* - în speță acustica - le oferă muzicii.

Așadar, muzica aparține, prin natura sa, activității spirituale a omului; ea își are, însă, fundamentul și pornirea de la acele date științifice ale acusticii care explică și condiționează fenomenul artistic în toată complexitatea sa.

De aceea, înaintea oricărui principiu teoretic muzical, se cer cunoscute *noțiunile esențiale de ordin științific (acustic)* privind substanța sonoră, care *fac parte integrantă din teoria muzicii, ca expresie a raportului intim și organic dintre arta și știința sunetelor.*

2. Definirea sunetului ca fenomen complex

Tot ceea ce auzim poartă numele generic de *sunet*. Acesta este produsul natural al vibrațiilor materiei elastice care compune corpurile în cazul că acestea sunt acționate pentru a vibra fie pe cale naturală, fie pe cale mecanică, fie prin intervenția directă a omului.

Aparent, simplu ca sens, fenomenul sonor - prin care înțelegem atât *sunetul muzical*, cât și *zgomotul* - cuprinde în sine trei aspecte distincte : *fizic, fiziologic și psihologic*.

Fiecare dintre aceste aspecte ale fenomenului sonor evoluează în zone diferite: fenomenul fizic în natură, cel fiziologic în *organism* (la nivelul simțurilor), iar cel psihologic în *zona afectiv-emoțională* a ființei umane.

a. *Producerea vibrațiilor în natură* și propagarea lor în mediul ambiant, până la organul auditiv, alcătuiesc *fenomenul sonor fizic* ce se desfășoară după legi obiective, deci, în afara conștiinței noastre și independent de ea.

b. *Receptarea vibrațiilor de către auz* și comunicarea acestora sistemului nervos central constituie *latura fiziologică a fenomenului*. Acum, vibrațiile din natură devin *sunet*, îmbrăcând un caracter subiectiv datorită prelucrărilor la care le supune organismul uman, ce reacționează în mod diferit la impulsurile vibratorii din afară, uneori variind de la om la om.

c. *Reflectarea senzațiilor auditive în conștiința omului* și transformarea lor în stări afective, emoționale constituie *latura psihică a fenomenului*.

Asupra psihicului nu acționează însă sunetele luate izolat, ci numai într-o organizare și concepție artistică, deci, constituite în limbaj, adică în acel mod specific de comunicare pe calea operei muzicale de artă.

O evoluare izolată a sunetului rămâne strict în cadrul senzitiv (la nivelul simplei senzații de sunet), fără a produce stări de natură afectivă, emoțională.

Sub aspect fiziologic, sunetul este prezent, desigur, și la alte viețuitoare, pe când reflectarea lui pe tărâm psihologic aparține numai omului, singura ființă care are capacitatea de a trăi - prin mijlocirea operei de artă - fenomenul pe plan superior, deci și cu rezonanțe interioare de natură psihică.

Întrucât tratarea pe plan psihologic a fenomenului sonor presupune considerații ample – de sinteză – în cadrul mai multor discipline și domenii, vom analiza – ca preocupare de prim ordin – *aspectele sale fizice și fiziologice* prin acele idei de bază ce interesează, în mod deosebit, domeniul teoriei muzicii.